

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an 40 coroane. — Pe șase luni 20 coroane. — Pe trei luni 10 coroane.
Ziarul apare Marțea, Joia și Sâmbăta

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor, după învocală

Abonamentele și inserțiunile
să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

TELEGRAMA M. S. REGELUI

CĂTRĂ DL GENERAL MĂRDĂRESCU, COMANDANTUL TRUPELOR DIN TRANSILVANIA

Cu o vie și legitimă bucurie salut înaintarea bravilor mei ostași până la Tisa, purtând tricolorul român în ținuturile de mult asuprite, ca un simbol de mântuire și ca o cheazășie a ordinei.

Mulțumesc tuturor pentru avântul arătat, pentru pilda și disciplina ce au dat, și aștept cu nerăbdare momentul, când pot mulțumi prin viu grai dragilor mei ostași. Ca semn exterior pentru modul abil cum ai condus operațiunile, îți confer ordinul **Mihai Viteazul** clasa 3-a.

FERDINAND.

Ordin general către trupele din Ardeal

Cu deosebită mândrie se comunică trupelor din Ardeal salutul adresat lor de Comandantul de căpetenie, iubitul nostru Suveran, ca rezultat al strălucitului fapt de arme săvârșit de ele, prin ofensiva vijelioasă spre Tisa.

Mulțumirile M. S. Regelui trebuie să ne oțelească și mai mult pentru chemările viitoare, ear spiritul de disciplină în rândurile noastre trebuie să rămână pururea neclintit, pentru a putea duce la bun sfârșit opera mareașă, ce-am început, pentru fericirea neamului și fala țării.

Comandantul trupelor din Transilvania:

General Mărdărescu.

Șeful de stat major:

General Panaitescu.

Ardealul și 10 Mai

Întâia oară se prăznuiește în Ardeal ziua de *zece Mai*, care este aniversarea proclamării independenței statului român și a încoronării primului rege al României.

Consiliul Dirigent a luat toate măsurile necesare, ca pretutindeni în școalele noastre să se țină conferințe, în care se vor înfățișa începuturile de mărire ale timpului ce-l trăim acum. S'a dat ordin și prefecturilor să se îngrijească de sărbătorirea zilei de 10 Mai, ca unul dintre momentele cele mai însemnate în istoria noastră națională.

Un început plin de nădejde

de Sanda Dr. I. Mateiu.

La 1 Sept. se va deschide în Cluj un *Institut*, cu scopul de a educa și instrui un număr cât mai mare de *femei*, care să-și consacre puterile de muncă operei de înălțare a poporului nostru, care abia acum, va avea prilejul să lucreze neîmpedat și cu spor la împlinirea golurilor lăsate de vitregia unui trecut de dureri.

Țăranul nostru trăind în sărăcie și ignoranță nu s'a putut desvolta în măsură, la care l-ar fi îndreptătit să nădăduiască însușirile sale mari de rasă. El a fost victima împrejurărilor neprielnice. Cu un trup adesea ruinat înainte de vreme, din cauza alimentării rele și lipsei de igienă, în care trăiește, deși într-o țară bogată cu o climă sănătoasă, el zace de multe ori într-o neagră și grozavă decădere trupestă și sufletească. Mortalitatea copiilor a luat proporții uriașe: Cifrele statisticilor ne umplu sufletul de milă și rușine.

Dar au sosit vremuri mari și pentru Țara noastră; viitorul ne va fi făurit în mare parte de munca mâinilor noastre și de valoarea caracterului nostru moral. Vom avea viitorul, de care ne vom face vrednici și nu ne este iertat a ne ținea în afară de curentul de patriotism și umanitarism, care a unit, într'un comun avânt de dorință de a munci, pe toți adevărații Români. Fiecare trebuie să cooperăm la zidirea clădirii Neamului Românesc, și înainte de a ne gândi la strângerea de fonduri pentru înființarea de spitale unde să se vindece boalele, trebuie să ne dăm seama de importanța cea mare, ce ar avea-o stărpirea *cauzelor*, care provoacă boalele și degenerația. Să îmbunătățim starea igienică a locuințelor, să instruim mamele cum să se îngrijească pe ele și pe copiii lor, să dăm tot ajutorul posibil ca generațiile viitoare să fie formate din elemente sănătoase și viguroase și în felul acesta vom asigura un viitor cu mari posibilități de bine pentru Țara noastră.

Poporul nostru deasemenea trebuie să fie educat și luminat.

Forța morală e creatoare. Să formăm femei și bărbați, conștienți de menirea lor, pentru cari cuvântul de datorie e sacru și sentimentul de onoare instinctiv, și societatea întreagă se va schimba. Să formăm femei și bărbați dornici de a umbla în calea luminoasă a Aceluia, ce a zis că El e Calea și Adevărul...

Această dublă menire, de a reînălța trupestă și sufletește poporul, va fi chie-marea *Surorilor de ocrotire*, pe care vrem să le formăm în institutul din Cluj, unde va domni o atmosferă creștinească și a cărei lozincă va fi: *iubirea de Dumnezeu, dorul de muncă și jertfirea de sine pentru binele neamului.*

În consecință, ele vor primi instrucția medicală suficientă, ca să poată da directive femeilor noastre în chestiuni de igienă și creșterea copiilor, măsurile de luat în cazuri de epidemii, ba vor fi chiar aprovizionate cu diferite medicamente, ce se pot eventual aplica, în lipsa medicului. Ele vor primi o educație practică și pătrunsă de idealism în același timp, care să facă din ele îndrumătoarele sufletești devotate ale femeilor și copiilor, sincere propovăduitoare prin viața, caracterul și cuvintele lor ale adevărilor curate, cele mai sigure colaboratoare ale preoților și ale învățătorilor.

Astfel vom crea, cu ajutorul lui Dumnezeu, un factor necesar, energic, voios și *femenin*, o mamă iubitoare, prietena tuturor, alinătoarea celor ce sufăr, o duioasă *soră ocrotitoare.*

Rog din suflet pe preoți să binevoiască a face propagandă, în familiile lor și în satul ce păstoresc, și să câștige fete și femei pentru această cauză sfântă. Pentru orice informațiuni sânt cu drag la dispoziția tuturor, în fiecare zi dela 3—7 p. m. în localul *Resortului Ocrotirilor Sociale, Secția Surorilor de Ocrotire*, Sibiu, Str. Friedenfels 16.

Situația Basarabiei

Ministrul fără portofoliu al Basarabiei, dl *I. Inuleț*, a dat, la întrebările unui ziarist, următoarele lămuriri privitoare la situația externă și internă a țării:

Din punct de vedere diplomatic chestiunea care ne privește pe noi basarabeni mai direct, este pe deplin limpezită. Conferența păcii nu a ridicat nici o obiecție cu privire la realipirea Basarabiei de România.

Odată situația lămurită din punct, de vedere diplomatic, dificultățile care se ivesc acum, sub forma ostilităților de la frontieră, la apus și răsărit, sânt dintre acelea care atârnă numai de voința și de puterea noastră de jertfă.

Rămâne ca noi să desăvârșim plămădirea României Mari, a cărei integritate nu o mai contestă nici o putere legală, apărându-i granițele.

Rolul principal revine acum dorobanțului român. Și cum își îndeplinește el datoria, o puteți vedea în comunicatele care vin din Ardeal. Trei zile după ce i se îngăduise să treacă peste linia demarcațională, bandele ungurești erau pretutindeni sfărâmate, ținuturile românești din susul Tisei complet curățite.

Rămâne acum frontul dela Nistru. Aici primejdia este *cu mult mai redusă*, decât cea de pe Tisa. La Nistru apărăm nu numai propriile noastre drepturi, dar interesele întregii Europe civilizate. Acolo nu sântem singuri. Alături de noi stă Franța și aliații noștri din Balcani. De altă parte, primejdia dela Nistru nu este mare. Bolșevicii ruși nu au aceleași motive de a se izbi cu orice preț de zidul de oțel al diviziilor noastre, pe care le-au avut ungurii. Bolșevismul unguresc acoperă resentimente naționale ajunse la exasperare prin înlăturarea Ungariei din ținuturile pe care le-a exploatat 1000 de ani. Dar, pe rușii bolșevici, ce i-ar împinge la Nistru?

De altfel știri din Ucraina arată că pretutindeni mișcarea bolșevistă e în descreștere. În Ucraina cu o mână de oameni Petliura risipește armate întregi.

Cei care se tem de bolșevici, ca și aceia care îi doresc, pot să fie liniștiți. România stă tare sprijinită pe dreptul său național și pe armata ei și nu va lăsa nici un deget din pământul său basarabean.

În politica internă:

Noi nu ne amestecăm în frământările partidelor politice din vechiul regat, și în schimb sântem de părere, că nici partidele vechi de acolo să nu se amestece aici. De la această linie de conduită noi nu ne depărtăm un singur pas. Și, după cât știm, cei din vechiul regat la rândul lor au înțeles că ar face o mare greșală, dacă ar introduce luptele politice din regat la noi în Basarabia, ca și în orice provincie liberată.

Situația guvernului central actual este foarte solidă. Nu poate fi vorba de nici o schimbare.

În ce privește pe miniștrii basarabeni cu prietenii lor, directorii actuali și cu toți aceia care alcătuiesc ocărnuirea basarabeană, poziția lor e cât se poate de tare și nu au de gând să părăsească lupta lor în folosul democrației și țărânimii basarabene, ori cât lucrul acesta ar fi dorit de unii «binevoitori» ai Basarabiei, și ori câte intrigi ar face...

Administrația țării se face cât se poate de bine, și aceasta ar putea să o confirme chiar și adversarii noștri, dacă ar fi de bună credință. Acei care răspândesc zvonuri contrare, o fac din interese personale.

Neajunsurile ce se întâlnesc în țară, sânt dintre acelea care nu atârnă de noi. În prima linie este chestia aprovizionării. Suferim mare lipsă de alimente, de articole, de îmbrăcăminte, de fabricate industriale. Pentru aceasta nu poate fi făcută răspunzătoare nici o ocărnuire. Nu trebuie să uităm, că tot astfel suferă astăzi întreaga omenire, afară poate de cei de care ne despart Oceaneele. Am fi prea pretentioși, ca noi să ne comparăm, în privința aceasta, tocmai cu America.

Ocărnuirea noastră face tot ce-i stă prin putință spre a ușura situația și cu ajutorul aliaților, socotim să ajungem cu bine până la noua recoltă care va ușura mult situația...

În epoca aceasta grea prin care trece neamul românesc, mai mult de cât critica

neobosită ce ni se face, ar folosi munca acelor elemente ale păturii pozitive intelectuale basarabene, care până acum stă deoparte pierzându-și forțele într-o luptă sterilă negativă.

Sânt mulți care de o parte critică, de altă parte tremură de frică, așteptând să vadă dacă Rusia va veni sau nu.

Firește, că nu asemenea elemente ne-curagioase clădesc viața. În tot cazul, e timpul ca ele să priceapă, că aici e România, și noi vom duce înainte munca noastră, pentru naționalizarea întregii vieți, tot așa cum am dus-o până acum.

Nu cerem acelor străini care ne critică, să ne iubească, nu avem nevoie de iubirea lor.

Dar sântem în drept să pretindem *respect* pentru ostașul român, care-i ocroțește, care asigurându-le o viață pașnică și ferindu-i de ororile bolșevismului rus, le lasă răgazul de a pune România Mare.

Le cerem să nu treacă măsura.

Lămurire

În legătură cu concludul Preavenatului Sinod arhidiecezan din 15/28 April a. c. Nr. 15 prin care I. P. C. Sa dl arhimandrit vicar arhiepiscopesc emer. Dr. Ilarion Pușcariu este poftit a-și reocupa postul, spre orientarea On. public, deoarece văd, că la adresa mea prin unele foi, chiar și străine, din partea unor informatori anonimi se debitează calomnii ordinare astfel, că dl deputat sinodal Dr. Lucian Borgia în ședința Sinodului din 19 Aprilie (2 Mai) s'a simțit îndemnat în formă de interpelare să ceară rectificarea cuvenită, sânt dator demnității mele personale și a poziții ce ocup în organismul bisericii, ca să dau publicității adresa prezentată în această afacere la 14/27 Aprilie a. c. Preavenatului Sinod, care este următoarea:

Preavenat Sinod arhidiecezan!

La adresa I. P. C. Sale dlui arhimandrit vicar arhiepiscopesc emer. Dr. Ilarion Pușcariu de a i-se susținea beneficiile de vicar, pentru deplina orientare a Venerabilului Sinod aflu de bine a da în aceasta afacere următoarele deslușiri:

Eu despre cele indicate ca întâmplare între I. P. C. Sa și reposatul arhiepiscop-mitropolit Vasile Mangra, nu am nici o cunoștință, pentru mine fapt este, că decedatul arhiepiscop-mitropolit la 16/29 Iunie 1918 m'a chemat la sine, fiind deja la dânsul I. P. C. Sa și mi-a comunicat, că din cauze sanitare și etatea înaintată, I. P. C. Sa renunță la postul de vicar arhiepiscopesc, și intenționează a mă numi pe mine de vicar arhiepiscopesc, dar cu considerare la stările excepționale de grele în cari se află institutul seminarial, și cu considerare la condițiunile grele de traiu, deoarece pensiunea de care ar fi în drept să beneficieze I. P. C. Sa este insuficientă, să îndeplinesc și mai departe și postul de director, cu beneficiul legat de acest post, fără a reflecta la beneficiul vicarial, la ceea ce eu am reflectat, că mă conformez acestei indicări, cu reserva, ca să fiu dispensat dela sarcina instrucției ca profesor, și prin actul din 18 Iunie (1 Iulie) 1918 Nr. 6664 Pres. am fost numit de vicar arhiepiscopesc, începându-mi imediat activitatea, cu aceasta rezervă.

Observ totodată, că dela sarcina instrucției ca profesor am fost dispensat prin decisul Preavenatului Consistor din 20 August 1918 Nr. 8620 Bis.

Aflu totodată de bine a constata, că și între împrejurările grele de cari a avut parte biserica noastră dela eruperea războiului mondial, între toate împrejurările am stat fără șovăire la postul meu, și sub nici un pretext nu am căutat a-mi scuti persoana mea prin refugiere, ci mi-am luat partea din insultele îndurate, iar în cele

următoare voi face evident prin acte, cari toate se află în arhiva Consistorului, dar le aclud și în copii, cum mi-am făcut datorința în interesul bisericii între acestea împrejurări, fără a reflecta la vre-o recompensă.

Prin actul presidial din 5 Iulie 1915 Nr. 6720 Pres. aclus sub %. luat la cunoștință în ședința plenară a Consistorului din 6 Iulie 1915, însărcinat de fericitul în Domnul arh.-mitr. I. Meșianu a-l substitui pe I. P. C. Sa, l'am substituit până la 1/14 Octomvrie 1915 când s'a reîntors din concediu.

Instalat arhiepiscopul mitropolit Vasile Mangra, în ziua instalării i-am prezentat adresa aclusă sub %. la care mi s'a dat decisul consistorial din ședința plenară dto 18 Octomvrie 1916 Nr. 9471 Plen. aclus sub %. pe baza cărui decis am îndeplinit substituirea I. P. C. Sale până la 1/14 Iunie 1917, când făcând Preavenatului Consistor anunțarea aclusă sub %. m'am reîntors la Sibiu.

Reîntors la Sibiu, nu m'am mai ingerat nici într-o formă în conducerea afacerilor Consistorului până când mi s'a dat actul presidial din 27 August (9 Septemvrie) 1918 Nr. 6390 aclus %. care după cum este evident din decisul aclus sub %. în ședința plenară a Consistorului din 21 Septemvrie 1917 s'a luat la cunoștință.

În baza acestui decis am substituit pe arhiepiscopul-mitropolit până la 18 Iunie (1 Iulie) 1918, când prin actul cu acelaș dat, notificat și Preaven. Consistor, și în ședința plenară din 10/23 August 1918 luat la cunoștință, am fost numit vicar arhiepiscopesc în temeiul dispozițiunei din § 118 al Statutului organic, cu reserva indicată și acceptată de mine, cred destul de generos, ca în acestea împrejurări estreme de grele, pe lângă dotațiunea de profesor și director seminarial să port sarcina conducerii afacerilor bisericești în două posturi, cari ambele reclamă muncă intensivă, și ambele sunt împreunate cu grea răspundere personală.

Sibiu, 14/27 Aprilie 1919.

Încheiată sesiunea Preavenatului Sinod, totodată am aflat de necesar, ca conducătorilor oficiilor protopresbiterale și parohiale în această afacere să le fac notificarea următoare:

Cătră Preaonorații domni protopresbiteri, adminisratori protopresbiterali și Onorații preoți ai arhidiecezei ortodoxe române din Transilvania.

La adresa I. P. C. Sale dlui arhimandrit vicar arhiepiscopesc emer. Dr. Ilarion Pușcariu, prezentată Preavenatului Sinod arhidiecezan, pentru a i-se susținea și pe mai departe beneficiile de vicar, Preavenatul Sinod prin concludul din 15/28 Aprilie a. c. Nr. 15 și-a înșușit un drept de ingerință incompetent (Statutul organic § 96).

Numirea mea de vicar, s'a făcut la *renunțarea* I. P. C. Sale, în conformitate cu dispozițiunile cuprinse în § 118 din Statutul organic, deci din punct de vedere al legalității este absolut neexcepționabilă, și funcționarea mea în aceasta calitate nici că poate fi excepționată.

De competența Preavenatului Sinod era, — după cum a și cerut I. P. C. Sa — ca acordul făcut cu contract reciproc prin dispoziția presidială să fie ratificat, și deoarece acumularea acestor două posturi nu putea fi susținută pe timp mai îndelungat, era just, ca să i se dea o soluție în formă ecuitabilă, prin acordarea, pe lângă pensiune, a unui adaus personal, dupăcum le-am comunicat și dlilor deputați sinodali Dr. Aurel Vlad și Dr. Lucian Borgia în 14/27 Aprilie. a. c. când m'au consultat și pe mine în aceasta afacere.

Concludul Preavenatului Sinod deci nu poate avea valoare obligatorie, și dator sunt poziției mele, să o marchez și în această formă.

Cum însă mai puțin ca ori când, în acest timp de elevare sufletească pentru neamul român și biserica noastră, când alte cestiuni ar trebui să ne preocupe, nu rancoare personală, susținându-mi fără nici o alterare drepturile legale, pentru a nu provoca disensiuni și desbinări și mai pronunțate în acestea stări excepționale, îmi impun rezervă, și precum dela aducerea acestui conclud nu m'am mai ingerat în conducerea agendelor Sinodului, nu mă ingerez nici în conducerea afacerilor Consistorului, ceea ce aflu de bine a aduce la cunoștința P. O. D. protopresbiteri, administratori protopresbiterali și Onor. preoți, ca conducătorii oficiilor protopresbiterale și parohiale.

Sibiu, 20 Aprilie (2 Mai) 1919.

Observ, că într-o cât mi se va impune de datorință, ca să mai revin și în publicitate asupra acestei afaceri, am să o fac fără nici o rezervă.

Sibiu, 21 Aprilie (4 Mai) 1919.

Dr. Eusebiu R. Roșca
vicar arhiepiscopesc.

Sinodul Arhidiecezan

Raportul consistorului arhidiecezan ca senat bisericesc:

Despre momentele mai însemnate din sfera de activitate a senatului bisericesc în anul 1918 și până la acest dat, prezentăm următorul raport:

Grija de căpetenie a acestui senat a fost, ca credincioșii din partea sudestică a arhidiecezei rămași fără păstori să nu sufere în trebuințele lor spirituale, pentru că din aceste părți lipseau peste 200 de preoți, dintre cari unii au fost deținuți, alții internați, iar alții refugiați dinaintea prigonirii organelor stăpânirii, cari au început o aprigă goană asupra bisericii noastre și a slujitorilor ei. De aceea unde s'a putut au fost numiți de administratori preoții din vecinătate, iar unde aceasta nu a fost posibil, încât a fost cu puțință s'a trimis de administratori preoți din alte protopopiate, — iar în lipsă de preoți disponibili au fost hirotoniți și instituiți de administratori parohiali în protopopiatul Brașovului 3, în al Branului 3, în al Cohalmului 1, în al Făgărașului 1, în al Hațegului 1 și în al Treiscaunelor 1.

Din aceștia 6 au fost absolvenți de teologie, iar 4 învățători, cari pe lângă diploma învățătoarească au absolvat 8 clase gimnaziale și toți înainte de hirotonire s'au supus examenului de calificare, preoțească prescripționat în Statutul organic.

Toți acești administratori au fost instituiți la cererea insistentă a sinoadelor parohiale din respectivele comune, și numai pe timpul până se vor întoarce parohii din aceste parohii.

Acele referitoare la aceste instituiți se alătură sub %.

S'a îngrijit Consistorul și de fiii bisericii aflători pe diferitele fronturi și în diferitele spitale, ca să nu rămână fără mângăiere sufletească în momentele cele mai grele ale vieții lor.

Numărul preoților militari a fost 46 și, prin mijlocirea lor, soldaților li s'a dat un număr considerabil de cărți de rugăciune precum și alte scrieri de cuprins religios moral și foaia «Telegraful Român», ceea ce este evident mai în special din raportul Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane.

Față de cei rămași acasă, încă s'a îngrijit Consistorul, indemnându-i a avea încredere în bunul Dumnezeu, care singur ne poate ocroti în aceste zile grele.

În toamna anului trecut de odată cu prăbușirea monarhiei Austro-Ungare, temnițele s'au deschis și preoții, cari nevinovați au suferit luni, ba unii ani de zile, s'au întors la vetrele lor, unde au fost primiți de credincioși cu multă bucurie. Asemenea și-au reocupat parohiile cei internați și cei refugiați, dintre cari unii în timpul de bejenie ajunseră să-și ducă greul vieții prin părăsirea sate din Rusia, și astfel credincioșii și-au recăpătat pe păstori lor sufletești.

După suferințe de veacuri, decretându-se la 18 Noembrie 1918, în marea adunare națională dela Alba-Iulia unirea Ardealului, a Banatului și a tuturor românilor din fostul regat ungar cu România, formând un stat unitar, o Românie mare — biserica noastră a devenit liberă, ale cărei interese și scopuri sânt identice cu ale statului, și în deplină înțelegere cu statul e chemată a promova bunăstarea și fericirea credincioșilor ei.

Prin circulara alăturată sub % a indemnă fiii bisericii noastre, ca cu însoțire și din adevărată iubire față de patria nouă să dea ascultare glasului de chemare al Consiliului Dirigent de a se înrola sub drapel.

În aceste timpuri de prefacere, pentru a da viață și un nou avânt amvoanelor bisericilor noastre, s'a trimis circulara alăturată sub % punându-se în vedere remunerațiuni corăspunzătoare pentru predicile succese, cari se vor tipări și distribui în întreaga arhidieceză, făcân-

du-se astfel începutul tipăririi unei biblioteci de propagandă religioasă.

Pentru a feri credincioșii bisericii noastre de curentele ce tind spre distrugerea ordinii sociale, cari au sguduit din temelie marele imperiu rusesc, iar în timpul mai recent s'a întins ca o cangrenă periculoasă în Ungaria, s'a dat preoțimei pe calea oficiilor protopopești instrucțiunea alăturată sub %.

Unor concluze ale Venerabilului Sinod din anii trecuți, precum e chestiunea aducerii în consonanță a matriculelor parohiale și a tablourilor statistice-bisericești cu cerințele timpului, apoi vizitațiunea comunelor bisericești prin bărbați probați etc. între împrejurările date nu s'a putut satisface; sperăm însă, că încă în decursul acestui an va fi dată posibilitatea a se satisface.

Tot la acest loc amintim, că în zilele din 7—10 Martie în nizuina de organizare în cadrele statului național, preoțimea din întreaga mitropolie a ținut aici în Sibiu un congres impunător, discutându-se chestiuni de deosebită însemnătate, precum problema educațiunii clerului, problema propagandei religioase, problema culturală, sistemizarea dotațiunii preoțimei în raport cu calificatiunea și misiunea importantă a preoțimei din punct de vedere cultural și moral, etc.

Consistorul a fost reprezentat la acest congres prin asesorii din senatul bisericesc.

Concluzele aduse vor contribui la ridicarea nivelului clerului și întărirea religiosității și moralității credincioșilor.

Premise acestea, în special raportăm următoarele:

1. Despre starea clerului și a populației în anul 1918, acludem sub lit. A) Conspectul general statistic.

Statul preoțesc, conform acestui conspect, compus pe baza conspectelor speciale intrate dela oficiile protopresbiterale, se prezintă astfel:

a) în centru:

Arhimandrit, vicar arhiepisc. în retragere	1
Arhimandrit, vicar arh., director seminarial	1
Protopresbiteri, asesori consistoriali	4
Protopresbiter, asesor cons. onorar, director la școala Asoc.	1
Protopresbiter, profesor seminarial	1
Presbiteri, profesori seminariali	4
Presbiteri, funcționari consistoriali	2
Diaconi, oficiali consistoriali	2

b) în afară:

Protopresbiteri, totodată parohi	30
Protopresbiteri onorari, parohi	1
Parohi	879
Administratori parohiali	32
Presbiteri în alte funcțiuni	3
Presbiteri pensionați	14
Presbiteri resignați	5
Capelani	37

În decursul anului 1918 au răposat 47 preoți, față cu anul 1917 cu 22 mai mulți.

II. Hirotoniri s'au săvârșit în anul 1918: 22, hirotesiri 2.

III. Comunele bisericești 1293:

a) matre	949
b) filii	344
c) parohii	997

Nesosind nici la repetitele solicitări până la compunerea acestui raport din 10 protopresbiterate datele referitoare la fluctuațiunea populațiunii, nu putem prezenta un tablou complet despre credincioșii noștri. Conspectul alăturat cuprinde numai datele din 24 protopresbiterate.

IV. Parohii vacante la finea anului 1918 au fost 72. Conspectul lor se aclude sub lit. B)

V. Secțiunea teologică a seminarului «Andreian» în anul școlar 1917/18 a fost frecventată de 71 elevi, anume:

în cursul I.	28 elevi.
în cursul II.	16 „
în cursul III.	27 „
total	71 elevi.

Dintre acestia cu examen de maturitate gimn.	31
„ „ comercială	5
8 cl. gimn.	6
7 cl. gimn.	20
6 cl. gimn.	9
total	71

Dintre absolvenții de cursurile teologice s'au supus examenului de calificare preoțească 22. Programa seminarului se alătură sub C)

VI. Intre marginile bugetului s'au votat pe anul 1918 ajutoare:

- a) din fondul Rudolfin preoților . . . 4300—
b) din fondul bisericilor, comunelor bis. 6320—

Sub lit. D) se alătură consemnarea despre împărțirea acestor ajutoare.

VII. Procese:

a) matrimoniale în decursul anului 1918 au intrat și s'au finalizat 92:

b) disciplinare pentru diferite transgresiuni și delicta în 1918 au fost 56, dintre cari s'au finalizat 40, iar 16 sunt în curs.

Ca întregire a dotațiunii parohiale dela stat (congrua) s'au împărțit clerului pastoral pe 1918:

în semestrul I.	459.862'94 cor.
în semestrul II.	481.770'26 „
total	941.633'29 cor.

Capelanii din arhidieceză au primit ajutor dela stat 20,000 coroane.

Sibiu, din ședința Consistorului arhidiecezan, ca senat bisericesc, ținută la 2 Aprilie 1919.

Dr. Eusebiu R. Roșca m. p.,
vicar arhiepiscopesc.

Dr. Octavian Costea m. p.,
secretar consistorial.

Nr. 3376/1919 Ep.

Notă

Se aduce la cunoștință tuturor credincioșilor, învățătorilor și preoților cari au suferit pagube materiale în urma refugierii dela vetrele lor în decursul războiului că — în sensul ordonanței Consiliului Dirigent Român dto 6/19 Februar 1919 Nr. 939/1919 — au să-și înainteze declarațiile de despăgubire comisiilor locale instituite în scopul conscrierii pagubelor de război — până la 11/24 Mai 1919. —

Cererile de despăgubire, înaintate altor foruri, nu se vor lua în considerare.

Sibiu, din ședința senatului episcopesc ținută la 24 Aprilie 1919.

Consistorul arhidiecezan.

Scrisoare de pe front

Ziarul *Viitorul* primește dela un soldat de pe frontul dela Tisa câteva mostre de hârtii de propagandă bolșevistă. Scrisoarea însoțitoare a soldatului zice:

«Pe aici, prin bărganul unguresc, câte odată când e timpul mai frumos — plouă; dar e ploaie ciudată de hârtii în fel și fel de culori, ca acelea pe care vi le trimit.

«Înțelegem noi ce e cu hârtiile astea!

«Cu armele nu pot să ne țină piept fiii lui Arpad, cât sânt ei de tigri; dar fug de ție mai mare dragu. În schimb cred că ne vor zăpăci cu ploaia de hârtii. Stați, zurbagiilor, întâi să ne adăpăm caii în apa Tisei, căci venim cale departe; pe urmă, vom merge să căutăm și fabrica aia de hârtii».

O tipăritură din aceste fabrici, iscalită: «*Grupa socialiștilor români*», este falsă și mincinoasă; căci dela socialiștii români nu putea veni nici o limbă românească atât de pocită, nici îngâmfări atât de încălcite. Dar să-i lăsăm să vorbească:

«Laolaltă cu craii e nevoie să-i tipăm, musai, de pe spinarea noastră, a săracimii și pe aceia, cari ni i-au adus pe crai pe capetele noastre necăjite și întunecate de rachiul crâșmarului»...

Capetele lor necăjite și întunecate de rachiul crâșmarilor!

Gura păcătosului adevăr grăește.

Moarte de erou

— Colonelul Paulian —

Despre moartea viteazului colonel Constantin Paulian, căzut în luptele cu ungurii, ziarul Sfatul Țării publică următoarele:

Vineri spre Sâmbătă, în săptămâna Patimilor, când oastea noastră trecea vijelioasă spre locurile încă nesmulse din gheara hrăpăreței bestii maghiare, într-o luptă dâră și sângeroasă, a căzut cu cinste, în fruntea însuflețitei lui brigăzi de vânători, colonelul Constantin Paulian, care în timpul apri-gelor lupte din Valea Oituzului, fusese greu rănit la brațul și piciorul stâng, când se găsea tot în fruntea unității lui de vânători.

Oltean de origină, plecat în război cu gradul de Lt. colonel, a făcut tot timpul campaniei pe front, îndrumând pe rând, regiment, brigadă și divizie, în fruntea căroră întotdeauna s'a distins prin hotărâre, pricepere, îndrăsneală și vioiciune.

În luptele în care se simțea trebuința unei unități de isbitură, menită să hotărască și să smulgă biruința, întotdeauna intra în crezător colonelul Paulian cu vânătorii lui atât de încercați.

Și'n tot lungul Carpaților nu-i o crea-stă să nu fie înpurpurată de sângele tinerilor lui voinici, pe care în vârtejul luptelor aprinse îi îmbărbăta, făcându-se părtaș la toate.

Acum când a sunat din nou înaintarea, apriga și dârza luptă, tot pe el a trebuit să-l vadă fruntaș, și tot el i-a smuls întâi laurii izbânzii, ca să moară încununat...

Un copilaș cu plete blonde îi va plânge amintirea; în taină, va plânge mama copilașului, însă amintirea și recunoștința care-i va purta-o Patria bravului erou, căzut în al 11 ceas din ziua învierii, va fi mare și numai ea va mângăia durerea și va putea să umple golul din sufletele, încercate atâta prin sborul sufletului care a fost chemat de seninurile nemuririi. *Ștefan Bălcești.*

Regina și ziariștii

Audiență la Cotroceni. — Apariția Reginei. — Cuvintele Sale. — Aprobarea Regelui. — Bun român și soldat viteaz. — La Clemenceau. — La Londra — Democrată. —

Călătoria Maestății Sale Reginei Maria în apus formează un eveniment însemnat pentru cauza românească.

Prezența suveranei în capitalele occidentului a avut darul să mărească simpatiile străinătății pentru România Mare.

La întoarcerea Sa în țară, Maiestatea Sa a binevoit să avizeze ziariștii din București, că vor fi primiți în audiență colectivă Sâmbătă la ora 6 seara.

Despre audiența aceasta dăm, după ziare din capitală, următoarele amănunte:

Pentru întâia oară — scrie A. R. — ziariștii români, în grup, aveau să pătrundă în pitorescul palat dela Cotroceni, spre a asculta interesante, instructive și fermecătoare impresiuni și a convorbi cu cea mai grațioasă dintre suverane...

Rând pe rând sosesc ziariștii și sânt introdusi într-o anticameră; apoi într'un superb și original salon, unde peste câteva momente urma să-și facă apariția regina.

Până la sosirea suveranei, una din doamnele de onoare, d-na Simona Lahovary, se întreține cu noi.

O întrebăm, firește, de cele petrecute la Paris, în timpul șederii M. S. Reginei acolo.

— A fost o continuă sărbătoare! Maiestatea Sa a fost obiectul unor nesfârșite mani-

festății de simpatie! Poporul francez e admirabil și parizienii...

Se face tăcere. Ușile se deschid larg și un aghiotant anunță:

— M. S. Regina!

O ușoară emoțiune, cuprinde toate grupurile. Regina apare. Ea înaintează surzătoare spre noi. Se fac prezentările tuturor și apoi luând loc pe un fotel, Ea ne invită să facem cerc în juru-i. Ne supunem.

Ne gândim apoi că nu avem o regină în mijlocul nostru, ci o fire superioară de femeie; o înțelegătoare admirabilă a problemelor zilei, în toate domeniile și direcțiile, o observatoare fină a zbuciumărilor sufletești; o scriitoare de mare talent; în fine pe însăși prezidenta de onoare a Sindicatului ziariștilor din București.

— «O să-mi dați voie să vă vorbesc în tranzuzește, de oare-ce românește știu, dar nu pronunț corect. Aș vorbi mai bine, firește, englezește, dar mulți dintre d-v. poate nu cunosc această limbă».

Și Regina după ce a aruncat o privire în sus, și și-a aranjat puțin părul, începe să povestească... Cuvintele cad cristaline, frazele, nu prea lungi, închid fiecare o idee, o minunată caracterizare. Dar, Ea vorbește admirabil! Această constatare o citesc în fizionomia tuturor.

Noi, care prin meseria noastră, sântem nevoiți să ascultăm multe discursuri, sântem porniți împotriva celor care vorbesc, ca să vorbească... De astă dată sântem foarte atenți, nu din simplă politețe, ci dintr-o poruncitoare dorință de a asculta, de a urmări spusele reginei, de a nu pierde o vorbă, un gest.

Ea vorbește însuflețit, își subliniază, la un moment dat vorbele cu gesturi grațioase, își completează frazele, pentru a fi par'că mai expresive, cu atitudini. Și expunerea ajunge tot mai interesantă, cu cât amintirile răspund, la apelul inteligenței. Nici un cuvânt de prisos, nici-o frază care să nu fie o completare a celei care a precedat-o. O justă caracteristică a temperamentului galic și britanic, un dialog reamintit, o schițare de personaje, o spirituală descriere a unui incident din viața Ei recent în occident, totul: într'un cadru armonios, logic, firesc...

În timpul când la Paris se discuta în jurul problemei române, de cătră imputerniciții marilor state, cu care am sângerat alături pentru aceeași cauză mare a civilizației, Regina Maria, neobosită, a vorbit tuturor: șefilor de stat, miniștrilor, oamenilor politici, ziariștilor, despre țara ei, despre suferințele poporului ei, despre temeinicia drepturilor noastre, despre necesitatea europeană de a se constitui între Tisa și Nistru, un stat bine organizat. Acest stat locuit de un popor, care a dovedit că poate fi demn de atențiunea occidentalilor, merită să i se ofere tot sprijinul spre a putea întreprinde opera lui de consolidare.

Glasul mării noastre «ambasadoare» a avut răsunet pe malurile Senei și ale Tamisei. Ea a chemat atențiunea asupra României, ea a risipit atmosfera de indiferență, ea a pledat cu folos, căci a pledat cu toată inima pentru marea cauză a țării sale.

— Înainte de plecare, spune M. Sa, am vrut să am cuvântul Regelui, pe care l-am întrebat dacă are încredere în modul cum voi ști să-mi îndeplinesc misiunea. Și Regele mi-a răspuns cu hotărâre: «Da. Am deplină încredere în tot ce vei face pentru cauza poporului nostru!» Am plecat atunci cu sufletul împăcat și cu conștiința clară a mării sarcini ce-mi luasem. Mărturisesc însă că dacă Regele mi-ar fi exprimat cea mai mică îndoială, eu n'aș fi plecat.

«În tot ce am vorbit și am lucrat, n'am făcut decât să reprezint cauza românească și să pregătesc înfăptuirea cât mai repede și mai definitivă a idealului nostru. De prisos să vă mai spun că în zilele de grea cumpănă, atât Regele cât și Eu, atât în Franța cât și în Anglia, n'am pierdut nici odată curajul și speranța în ceea ce odată și odată trebuia să se întâmple. Am exprimat aliaților noștri recunoștința poporului român pentru toate binefacerile victoriei comune, dar le-am spus în același timp că idealul pentru care am luptat și ne-am jertfit cu toții are încă nevoie de sprijinul lor. Oamenii noștri politici și-au luat ei însărcinarea să le explice cum și în ce fel. Eu n'am făcut în străinătate nici un fel de politică și n'am fost decât «Mama țării românești» care a cerut să ni se facă și

nouă dreptate la fel ca și altora. Li-am spus că dacă România n'ar fi fost trădată, n'ar fi în-cetat lupta o singură clipă și de câteori i-am văzut înduioșându-se de suferințele noastre trecute, le-am declarat că n'am venit să cerșesc milă pentru trecut, ci să cer ajutor pentru viitor. Am explicat ce ne lipsește și li-am descris toate bogățiile țării noastre, care dacă în momentul de față suferă atât de mult, este numai din cauza dezorganizării produse de evenimentele trecute. I-am convins apoi că în viitor România le poate fi de mare ajutor, că grânele și petrolul nostru sânt garanții pe cari nu le poate da orce țară și că deci ajutorul pe care îl cerem în momentul de față, nu trebuie să ne fie precupețit».

Regina despre rege:

«Eu, ce e dreptul, am înclinat pentru război, de oarece nu puteam rămâne în afară de lumea dreptului, de civilizație.

Aveam un ideal de înfăptuit.

Istoria neamului ne poruncește să ridicăm sabia pentru eliberarea românilor de pretutindeni.

În ce mă privește, situația mea eră mai ușoară. În schimb, situația Regelui era grea. El avea să ridice sabia împotriva fraților săi. Și Regele nu a șovăit o clipă. Între datorie și vocea sângelui El a ales, cum mă așteptam și așteptați cu toții, calea datoriei și a onoarei. Regele este bun român și soldat viteaz. A promis solemn că va fi bun român și a dovedit că este. În război de-asemena a fost un mare soldat».

Regina, vorbind de regalul ei soț, a pronunțat aceste cuvinte cu emoțiune, accentuând fiecare vorbă.

Revenind la călătoria din apus, M. S. spune:

Am vizitat pe dl Clemenceau și am vorbit cu el despre toate momentele războiului, de suspendarea de arme în urma trădării Rusiei și de cum ne-am apărat.

I-am spus dlui Clemenceau:

— «DVoastră n'ați trăit împrejurările din acele vremuri cumplite pentru noi. România nu a depus un moment armele. Nimeni dintre noi n'a șovăit. Eram înconjurați de flacări. Eram trădați. Am trecut prin ceasuri penibile atunci și Eu, și Regele, și toți românii. Nu este, de sigur, o situație de invidiat, când nu te mai simți în siguranță, când tu vrei cu orice preț să-ți faci datoria până la capăt, să continui drumul onoarei și te isbești de odioasă trădare. Aliatul ne trădă, ne-a tradat. Ce aveam de făcut? A fost un proces sufletesc nespuse de tragic, peste puțină de tradus în cuvinte. Ei, dar ce a fost a trecut, s'a dus...

«Noi ne-am apărat cu vitejie. Armata noastră a luptat cu o mare bravură. Ea a eșit cu onoare din război. Și cu câte greutateți nu a avut această armată de luptat? Numai cine cunoaște și vrea să cunoască împrejurările, toate greutatețile, toate adversitățile, va putea spune cu tărie: românii s'au luptat bine, s'au apărat vitejește, cu toate că au fost înconjurați de dușmani numeroși și puternici și de un «aliat», care ne-a trădat! Dl Clemenceau a fost mișcat de aceste argumente temeinice. El Mi-a promis tot sprijinul Franței».

«La Londra am participat la mari dineuri și am avut prilejul să stau de vorbă cu oameni politici. Li-am vorbit de România, mereu de cauza noastră. Se putea altfel? Nu era datoria mea, să interesez pe toți de cauza noastră? Cu atât mai mult se impunea această sarcină pe umerii mei, cu cât englezul are partea lui de sentimentalitate. Am fost și la Regele Angliei. I-am povestit situația în care ne găsim. Poate am fost patetică. Regele mi-a spus că se interesează de România și ne va da sprijinul necesar. În Anglia însă opinia publică are o influență considerabilă. Acolo nu poți trece cu ușurință peste voința opiniei. De aceea misiunea conducătorilor este mai grea având să țină seamă de voința luminată a masselor. A trebuit să câștig această opinie de partea noastră, și îmi place să cred că am reușit».

«Găsindu-mă într'un cerc de personalități politice de diferite naționalități, am întrebat, grație cărui fapt prezența mea stârnește atâta entuziasm... Fiindcă sânt femei, sau fiindcă sânt Regină?

Mi s'a răspuns atunci: Nici pentru una, nici pentru alta, ci fiindcă ai venit în mijlocul

nostru ca o democrată convinsă și ca o mare patriotă... În momentul de față, calitatea de «patriot» este cel mai frumos titlu pe care o țară îl poate da ori cărui cetățean al ei...» —

La toate întrebările ce i se pun, Regina ascultă, ridică apoi capul, ne privește și răspunde liniștit, când serioasă cu o elegantă îndemănare; când surâzătoare, părând că o amuză acest gen de convorbire — aceste întrebări — unele așteptate și presupuse, altele mai puțin așteptate și presupuse, aceste complectări, adaosuri, ba chiar mici întreruperi. Regina are acea admirabilă «franchețe» britanică, care o determină să fie totdeauna în adevăr, în plină umanitate.

Ea spune ceea ce gândește și simte, — și cugetul Ei e curat și simțirea Ei înălțătoare. Această franchețe o determină să nu ocolească nici o chestiune, să nu înlăture abilitatea verbală, să fie Ea, cu personalitatea Ei întreagă, cu reflexiunea și sentimentalitatea Ei proprie, nemeșugite prin artificiu.

Așa este ca scriitoare, așa este ca Regină, așa înțelege Ea viața: o continuă luptă pentru triumful dreptului, binelui și frumosului!

La ora 8 ziariștii părăsesc palatul.

Teatrul Național

— Reprezentațiile în Sibiu —

Luni, în 5 Mai s'a jucat piesa *Trandafirii Roșii*, precedată de *Poemul Unirii*, amândouă scrise în versuri de Z. Bărsan.

Marți, în 6 Mai, s'a reprezentat în matineu *Apus de soare*, ear seară *Răzvan și Vidra*, poemă dramatică în 5 cânturi, de B. P. Hasdeu.

Subiectul pieselor *Trandafirii Roșii* și *Răzvan și Vidra* este următorul:

Trandafiri roșii, pe vremuri, nu se găseau încă nicăieri în largul pământului.

Liana (O. Bărsan), copila unui împărat, visează flori de sânge. Vracii, la porunca împăratului (C. Nottara), pleacă să caute florile dorite, căci fără de ele, în puterea unui blăstem, Liana avea să moară.

La curte trăea un tinăr visător, poet, *Zefir* (Z. Bărsan, autorul piesei *Trandafirii Roșii*), care spre mirarea curtenilor aducea fetei în fiecare dimineață un trandafir roșu. Din dragoste pentru Liana, în 77, de dimineață, își dă din viață, ca să scape viața fetei, și roșește cu sângele lui câte un trandafir alb din grădină.

Se întorc vracii, dar cu mâinile goale, căci pe pământ nu sânt trandafiri roșii.

Împăratul, bătrân și desnădăduit, nu mai poate porni să alunge pe dușmanul, care sărise asupra lui.

Visătorul *Zefir* nu se arată, de aici încolo, la palat, — astfel Liana trebuie să moară. Oastea împăratului este bătută. Dar se întâmplă o minune: *Val Voevod* (Atanasescu), logodnicul Liane, vine și povestește, cum în clipa hotărâtoare s'a ivit un viteaz călare pe un cal năzdrăvan și a risipit dușmanul. Viteazul fusese *Zefir*.

Sosește acum și dânsul, aducând trandafirul roșu, care mântuește pe Liana dela moarte.

Val Voevod, logodnicul, este cuprins de temere, când vede trecerea de care se bucură *Zefir*. Acest din urmă însă renunță la numele de biruitor, ca să facă plăcere Liane, care ține la Val. *Zefir* e mulțumit să o iubească în ascuns și să-i salveze viața prin mijlocirea trandafirului roșu. El este atât de îndrăgostit, încât nu zărește iubirea adâncă ce i-o poartă *Lăcrimioara* (M. Bărsan).

Grădinarul *Moș Amurg* (Petrescu) vrea s'omoară pe Val, de dragul lui *Zefir*, care generos până în sfârșit, îl scapă de necaz.

Moș Amurg însă n'are pace nici în actul din urmă, al treilea, și își trimite oamenii să ucidă pe Val. Nu reușesc nici ei, căci neobosit intervine *Zefir*, și zădărnicește toate stăruințele moșului. În ultima zi de jertfă, a 77-a, viața lui *Zefir* se sfârșește: și-a dat tot sângele, ca să înroșească trandafirul cel din urmă. Și *Zefirul* se stinge. Dar *Ziditorul* a toate dă atunci poruncă să se înroșească toți trandafirii grădinii. Și de-atunci au rămas pe lume aceste flori de sânge.

Răzvan și Vidra, apărută în 1867, înfățișează sfârșitul veacului al 16-lea, cu luptele date

de boeri pentru ocuparea tronului moldovean. Mult sentiment patriotic și iubire de popor respiră din toată piesa, una dintre cele mai potrivite pentru zilele de astăzi.

Răzvan (Z. Bărsan), un țigan căpitan de haiduci, mânat de ambiția neînfrântă a *Vidrei* (O. Bărsan), a nepoatei marelui boer Moțoc, ajunge ofițer în armata polonă, pe urmă hatman și domn în Moldova. Dar rivalii săi îl înving. *Răzvan* moare în urma unei rane primite în război; — cronicarii spun, că a fost tras în țeapă.

Piese au fost bine primite de sibieni. Artiștii aplaudați și aclamați cu însuflețire rară. Așa ni se spune din partea prietenilor cari au fost de față... Căci — durere — membrii redacției noastre n'au izbutit să primească pentru aceste două seri ale teatrului *nici un bilet*. Onorații cititori vor fi iertători, dacă nu li-am dat o dare de seamă cum am fi dorit.

Zece Mai în Sibiu

Programa serbării:

1. La ora 11 serviciu divin în catedrală.
2. La ora 11:45 revistă și defilarea trupelor și școalelor în Piața Mare.
3. La ora 12:30 recepție la palatul Consiliului Dirigent.

4. La ora 17 festival la Teatrul comunal.

5. La ora 8:30 retragere cu torțe. Toate prăvăliile vor fi închise, iar orașul pavoazat.

După amiază dela orele 16 până la 19, muzica Regimentului de Infanterie Sibiu va cânta în Piața Hermann, iar muzica Regimentului 27 Infanterie în Piața Mare.

Luptele pentru desrobire

Comunicat oficial din 3 Mai 1919:

Frontul de Ost: Schimb de focuri între ambele maluri ale Nistrului.

Frontul de Vest: Trupele noastre au ocupat după lupte îndârjite localitățile Tisa-Füred, — Török-Szent-Miklós. Am trecut la vest de Tisa în regiunea Tokay.

La 2 Mai dela Csap, la gura Murășului, trupele noastre au înaintat peste tot până la Tisa, astfel că sântem în lungul acestui râu pe tot frontul.

Trofee: 2 ofițeri, 40 soldați, 3 tunuri, 17 mitraliere, 610 arme, numeros material și munițiuni.

Pierderi: Morți: Căpitanul *Chirănescu*, Sublocot. *Popescu Nicolae* și 14 soldați. Răniți: 84 soldați.

Comunicat oficial din 4 Mai 1919:

Frontul de Ost: Schimb de focuri între ambele maluri ale Nistrului.

Frontul de Vest: Inimicul a cerut armistițiu. Operațiunile noastre continuă. S'a capturat un aeroplan în bună stare care făcea legătura între ruși și unguri. Pilotul și observatorul aveau asupra lor sume mari de bani și manifeste.

Comunicat oficial din 5 Mai 1919:

Pe ambele fronturi de *Vest* și *Ost* schimb de focuri de armă și mitraliere.

Comunicat oficial din 6 Mai 1919:

Frontul de Ost: Bande bolșevice au atacat posturile noastre de Nistru în sectorul Ataki Calarasofca. După o scurtă luptă bolșevicii au fost puși pe goană.

Frontul de Vest: Inimicul a încercat în repetate rânduri să treacă la ost de Tisa în sectorul Szolnok. S'a capturat în ziua de 28 Aprilie încă un aeroplan. Într'insul s'au găsit manifeste și scrisori pentru Budapesta și Viena.

Pierderi: Morți: 3 soldați; răniți: 3 ofițeri și 25 soldați.

Comunicat oficial din 7 Mai 1919:

Frontul de Ost: Schimb de focuri.

Frontul de Vest: Inimicul a încercat în ziua de 6 Mai să treacă podul dela Solnoc. A fost prins într'un baraj de artilerie și mitraliere și exterminat.

Marele Cartier General.

Știrile zilei

In urma sărbătorii naționale de zece Mai, numărul proximi al ziarului nostru apare Miercuri la ora obișnuită.

Zece Mai. Ziua de 10 Mai se serbează Sâmbătă, la ora 8 dimineața, în catedrala Sibiului, unde se va ține serviciu divin, după care tinerimea seminarială se va aduna în sala festiva a seminarului. Un discurs rostit de profesorul *Dr. A. Crăciunescu* va arăta însemnătatea zilei, ear corul va executa cântări naționale potrivite.

Școalele și 10 Mai. Prin hotărârea Consiliului Dirigent, resortul cultelor din 3 Mai a. c. Nr. 4118 s'a dispus ca ziua de 10 Mai să se serbeze și în Transilvania după stilul nou.

Decretată fiind ziua de 10 Mai de sărbătoare școlară, s'au îndrumat toate direcțiile școlare din revizorate să serbeze această zi potrivit importanței sale. Spre acest scop, prin discursuri și recitări, se arată elevilor însemnătatea ce o are 10 Mai pentru poporul și statul român, și totodată se cercetează cu dânsii sf. biserică.

Regina în străinătate. Ziarul *Dacia* scrie: Credem a fi bine informați anunțând că în curând M. S. Regina va pleca din nou în străinătate. Grațioasa ambasadoare a revendicărilor românești înaintea areopagului lumii va vizita de data aceasta și *Roma* într'un îndoit scop: politic și dinastic.

Vorba reginei Maria. La un prânz dat în onoarea reginei noastre la Paris, în prezența președintelui republicii s'au servit la desert fragi. Regina fu plăcut surprinsă. Dl Poincaré observând lucrul, suverana noastră îl lămură:

— Fragil E pentru întâia oară când le văd anul acesta.

— La noi, Doamnă. — adaogă președintele, — e credința că atunci când gustați întâia pargă de fragi, dacă vă puneți ceva în gând, gândul se realizează cu siguranță.

Regina noastră, luând din fructele proaspete de bun augur, președintele întreabă:

— La ce vă gândiți Doamnă:

— *La Bănat*, — fu răspunsul suveranei. Dl Poincaré, puțin cam stânjenit, surâse.

Sărbare la statueta lui Mihai Viteazul. Victoria vitezei oștiri române în Ardeal și înaintarea sa spre Budapesta au fost sărbătorite Duminecă de cetățenii capitalei în fața statuei lui Mihai Viteazul. Clădirile s'au împodobit cu drapelul național și cu pavilioanele marilor noștri aliați. Bucureștenii și-au manifestat mulțumirea sufletească: la statueta marelui voevod au salutat pe acela, care a pus cea dinăi peatră la temelia întregirii neamului românesc.

Conferențe. În sala festiva a *Asociațiunii* se va ține o serie de conferențe asupra viitoarelor opere de ocrotire socială, pe care le necesită împrejurările nouă ale României mari. Prima conferență se ține *Duminecă* 11 Mai a. c. ora 6 p. m. Vor vorbi: dna *Sanda Dr. I. Matei* și *Dr. Iuliu Moldovan* despre «Un teren nou de activitate feminină». Intrarea liberă. Toți doritorii de bine ai neamului nostru sânt călduros rugați să ia parte.

Jurământul. Din izvor competent sântem autorizați a accentua încă odată faptul că Consiliul Dirigent insistă hotărât pentru a pretinde dela toți funcționarii publici jurământul de fidelitate M. S. Regelui nostru. Prin urmare în punctul acesta nu mai încapă nici o discuție, fiindcă nu se poate admite ca funcționari, cari sânt înzestrați cu drept de dispunere, să rămână în funcție fără de a fi depus jurământul. (B. P.)

Liga națiunilor. Sediul ligii națiunilor s'a statorit să fie *Geneva*. Secretar general al ligei este ales Sir James Enric Drummond.

Liga Culturală. Congresul Ligii Culturale se va ține la 31 Mai a. c. în București.

Știri din București. Monitorul Oficial publică decretul și regulamentul înființator al casei de credit al petrolului. —

Alegerile pentru corpurile legiuitoare se amână pentru 28 iunie. —

Ungurii din București au lansat apel ca să se înroleze în armata română. S'au înrolat mai multe sute contra bolșevicilor. (B. P.)

Pentru Orfelinatul din Sibiu. Dl avocat *Dr. Lucian Borgia* a donat pe seama Orfelinatului nostru 100 coroane. I se aduc mulțumiri. *Casa arhidiecezană.*

Contribuiri. Pentru ridicarea unui monument eroilor căzuți la Orlat au contribuit:

Dela serata artistică, patronată de dna Mo-	
șoiu	3597.—
Col. dnei P. Banciu	2040.—
" " Cl. Bucșan	1625.—
" " E. Prunaș	655.—
Consiliul Dirigent	256.—
Dna Dubleș, Sibiu	10.—
Dna și dl Dr. Măcelar	100.—
De mai nainte	5274.40

Total 13.567.40

Sibiu, 25 IV. 1919. *Veturia Stroia*, cassieră.

Informații. Curtea Marțială a Diviziei 2-a Vânători, în ședințele de la 10 și 11 April a. c. a condamnat pe indivizii mai jos notați, pentru diferite abateri, după cum urmează: Kuffe Victor, din Sibiu, un an închisoare pentru complot. Stefan Michel din Sibiu: Șase luni închisoare, pentru complot. Weiss Rezső din Hațeg, 1000 Lei amendă, pentru că a distrus tricolorul românesc. Csegezy Ferentz din Hațeg, 1500 Lei amendă, pentru că a distrus tricolorul românesc.

Crimele bolșevicilor. Despre omorârea frun-
tașului bihorean *Dr. Ion Ciordaș* dela Beiuș
aflăm în *Tribuna* următoarele amănunte:

Int'r'o noapte din săptămânile trecute bolșevicii au ridicat pe *Dr. I. Ciordaș* din așternut și l-au târât cu dânsii. Multă vreme umblau feburite vești despre soarta dânsului: până la intrarea armatei noastre însă nu știam nimic sigur. Comănduirea armatei ungurești a oprit cu aspră măsură orice cercetare pe urmele celui dispărut. Acum cercetarea făcută a descoperit cadavrul drului Ciordaș în fundul grădinei notarului Blaga, din Luncă. S'a făcut exhumarea și s'a aflat că sălbaticii bolșevici au chinuit pe regretatul fruntaș în chipul cel mai oribil și mai barbar: i-au tăiat mâinile, i-au scos ochii, i-au sfărâmat capul și l-au străpuns cu baionetele, și astfel l-au aruncat în groapă, dimpreună cu nepotul său, *Dr Bolcaci*, care după semne a fost îngropat de viu. Vineri în săptămâna trecută au fost aduși la Beiuș și îngropați amândoi cu mare jale. A fost de față tot Beiușul.

Deplângem cu lacrimi ferbinți tragicul martiriu al lui Ion Ciordăș și trimitem mult încercatei sale soții, subtilei noastre poete Vioara din Bihor, condoleanțele noastre adânc simțite.

Înștiințare. Învățătorii și învățătoarele din județul Sibiu sânt poștiți a se întruni în 18 Mai a. c. în Sibiu, orele 11, în școala de stat, stada Ure-zului, pentru a se constitui în secție județeană.
D. Lăpădat, inv. dir.

Cartofi. La casa consiliului comunal (magistrat) din Sibiu se mai găsesc de vânzare cartofi în orice cantitate.

Revista de drept. Au apărut primele două numere din *Revista de drept*, sub conducerea șefilor de resort Dr. Emil Hațeganu și Dr. Aurel Lazar, cu colaborarea mai multor domni. Redactor responsabil: *Dr. Victor S. Andru*. Cuprind articole de: Dr. C. Crăciunescu, Dr. G. Popu, Dr. L. Borgia, Dr. V. Onișor, Dr. C. Maniu și alții. Abonamentul revistei, care apare lunar, este 24 lei pe an. Un număr 250 lei. Redacția și administrația: Sibiu, strada Schewis 5.

Data în judecată. Gazeta *Renașterea Română* din Sibiu a fost dată în judecată pentru a i se da posibilitatea să-și dovedească afirmațiile din articolul «*Fapte concrete,*» apărut în numărul său din 6 Mai 1919. (B. P.)

Contribuiri la fondul jertfelor II-liei; de da-	
marcație. Din trecut	K. 125.556 20
Colecta D-nei Maria Crișan, Sibiu „	100.—
Societatea «Transilvania» București „	4 000 —
Col. dnelor E. Meșian și A. Cu-	
tean, Zărnești „	2.807.—
„ dnei Otilia Ianovici și dșoa-	
ra Vioara Dan, Zărnești . . „	288.—
„ dnei Elena Nistor și dșoara	
Lenița Ianovici, Zărnești. . „	431.40
„ dșoarelor Valeria Sporea și	
Cornelia Nistor „	473.60
Academia română, București . „	10.000.—
Col. dlui Loc. col. Dr. G. Pređa	
între ofițeri dela Comandamentul	
trupelor din Ardeal „	1.056.—
Dl Paul Klem, Cluj „	2.000.—
Dl Petre Ghica, București . . . „	200.—
Reuniunea femeilor române Bra-	
șov (din trecut K 5.722.50) . . . „	850.70
Prin redacția ziarului	
Renașterea Română:	
Rg. de Infanterie, Sibiu K.	171.50
Dl Căpitan Drimba „	20.—
Dl Alex. Petraș „	50.—
Dl Aurel Pascu „	100.—
Dl Olaviu Pascu, inginer „	100.—
Dl Major Valer Liuba „	300.—
	741.50
Total „	148.504.40
<i>Enea Hocman, casier.</i>	

Reprezentatie teatrala in Sibiu. Sectia romana a partidului social-democrat din Sibiu organizeaza pentru ziua de Dumineca 11 Mai a. c. in sala *Unicum* o reprezentatie teatrala impreunata cu dans. Intrarea: Loja 40 coroane; Loc I, 10, Loc II 6, Loc de stat 4 coroane. Insignii de dans 3 cor. Venitul net pentru scopuri culturale. Programa: Cuvant de deschidere, si *Desrobirea muncii*, piesa intr'un act cu cantece si un tablou vibrant. Inceputul la ora 7 $\frac{1}{2}$ seara.

Notele lui Kun. Comisarul externalor dela Budapesta, Bela Kun, a adresat guvernelor roman și ceho-slovac o notă, prin care cere încetarea dușmăniilor, recunoscând atât românilor, cât și ceho-slovacilor *integritatea revendicărilor naționale*. «Recunoaștem, zice nota lui Kun, fără nici o rezervă *toate* pretențiile dv. teritoriale naționale,» noi *nu ne bazăm pe principiul integrității* teritoriale a Ungariei.

Un manifest al aceluiaș Kun, dat cu puțin înainte, se îndreptase către ceho-slovaci și români și li-a zis: «Nimiciți disciplina, ridicați-vă și îndreptați armele voastre contra apăsătorilor voștri și nu fiți călăii fraților voștri soldați și lucrători unguri.»

De-o parte Kun promite să recunoască toate cererile naționale, de altă parte încearcă să provoace revolte, ca să împedecă realizarea a acestor cereri ale noastre. Cum se potrivește una cu alta?

Mersul trenurilor în Sibiu. Valabil din April:

1. Sibiu — București pleacă ora .	5.44 p. m.
2. București — Sibiu sosește „ .	11.00 a. m.
3. Sibiu — Copșamică pleacă „ .	6.20 a. m.
4. „ „ „ „ .	4.02 p. m.
5. Copșa-mică — Sibiu sosește „ .	11.35 a. m.
6. „ „ „ „ .	10.05 p. m.
7. Sibiu — Vințul de jos pleacă	8.00 a. m.
8. Vințul de jos — Sibiu sosește.	7.30 p. m.
9. Sibiu — Cîsnădie pleacă ora .	5.23 a. m.
10. Cîsnădie — Sibiu sosește „ .	7.00 a. m.
11. Sibiu — Căneni pleacă „ .	7.04 a. m.
12. Căneni — Sibiu sosește „ .	10.30 a. m.
13. Sibiu — Sighișoara pleacă în
fiecare Luni, Miercuri și Vineri	7.43 a. m.
14. Sighișoara — Sibiu sosește în
fie care Marti, Joi și Sâmbătă	7.00 p. m.

Din păcatele bolșevicilor. La Moscova fun-
tul de carne de *mâșă* costă 10 ruble, Carnea
de câne se găsește cu foarte mare greutate și
e socotită ca mâncare de lux. Când vre-un cal
piere de istovire și de boală pe uliță, lumea
flămândă se repede cu cuțitele să-și ia fiecare
porția cuvenită. Unii se împărtășesc cu câte un
hârtan întreg de cal mort, iar cei mai slabi nu
s'aleg cu nimic și sânt nevoiți s'aștepte iar vre-o
mortăciune ca să aibă ce *dejuna*. Din pricina
hranei cu carne de mortăciuni, la Moscova mor
câte două mii de oameni pe săptămână. Cada-
vrelor nenorociților sânt îngropate câte mai multe
laolaltă unde se întâmplă; uneori chiar în mij-
ocul ulițelor. Dacă va mai dura mult regimul

bolșevist, fericiții de sub conducerea sovietelor vor ajunge să se mănânce unii pe alții. Adică dacă Africa are atâția antropofagi, de ce să nu-și aibă și Europa din secolul XX-lea antropofagii ei?

Ședințele Sinodului arhidiecezan

(Urmare)

Incheindu-se desbaterea, se pune la vot singura propunere a comisiei organizatoare și se primește unanim enunțiându-se următorul conclud:

Fiind renunțarea Domnului Dr. Ilarion Pușcariu condiționată, considerând mai departe, că și această renunțare condiționată nu a fost emanațiunea voinței libere, ci s'a făcut sub presiunea mitropolitului impus; în urma raportului consistorului arhiepiscopian de sub Nr. 6706/1918 Plen., sinodul arhiepiscopian constată, că postul de vicariu arhiepiscopesc de jure nu a fost, și nu este vacant, așa încât Vasilie Mangra nu a avut dreptul să denumască în persoana arhimandritului Dr. Eusebiu Roșca alt vicar, în consecință sinodul arhiepiscopesc invită pe vicariul arhiepiscopesc Dr. Ilarion Pușcariu să-și reocupe postul.

În urma acestora se exmte o deputaune
constatatoare din deputaii Dr. Nicolae Bălan,
Dr. Lucian Borcea și Nicolau Borcea, care să
aducă la cunoștină Vicariului Dr. Ilarion Pușcariu
această hotărâre a sinodului și să-l invite la con-
ducerea sinodului.

Până la reîntoarcerea comisiei şedinţa se suspende.

Redeschizându-se şedinţa comisiunea emisă prin raportorul Nicolae Borzea comunică sinodului, că Preacuvioşia Sa Domnul vicar arhiepiscopesc Dr. Ilarion Puşcariu a luat cu bucurie act de hotărârea sinodului în afacerea aceasta. Promite că va lua din nou locul de preşedinte în consistor, la şedinţele sinodului însă din cauze sanitare nu poate lua parte. — Sinodul ia act despre aceste declaraţiuni ale Vicarului arhiepiscopesc Dr. Ilarion Puşcariu.

Preşedintele sinodului Dr. Vasile Saftu, care a fost ales ad hoc numai până la rezolvirea acestei cestiuni, se depărtează dela presidiu.

Deputatul Nicolae Ivan, propune a se alege de president al sinodului pentru întreagă sesiunea actuală pe deputatul Dr. Vasilie Saftu.

Deputatul Teodor Herman după analogia
§. 118. din statutul organic și după concluzul
sinodal din 1876 Nr. 126 propune a alege cel
mai bătrân membru al consistoriului.

Incheindu-se desbaterea, Sinodul se priveşte de suveran, deci nu acceptă vederea deputatului T. Herman, ci proclamă cu unanimitate de president pentru sesiunea actuală pe deputatul Dr. Vasilie Saftu.

In urma acesteia deputatul Dr. Vasile Saftu ocupă din nou scaunul presidial, mulțumind pentru încrederea pusă în persoana sa.

Urmează la ordinea zilei comisiunea verificatoare. Raportorul aceleia deputatul Dr. Ioan Margitta referențează asupra actului consistorial din 26 Mai 1918 Nr. 4035 prin care deputatul ales în cercul preotesc Deva, Nicolau Ivan, renunță la acel mandat. — Raportul se ia la cunoștință.

Tot acea comisiune prin acelaş raportor referenţă asupra actului consistorial din 15 April 1919 Nr. 3199 prin care s'au înaintat actele despre alegerea unui deputat din cler în cercul Deva pe restul acestui period. Ales a fost parohul Ioan Romoşan.

Fiind alegerea în regulă, neatacată prin protest, la propunerea comisiunii, — Alegerea deputatului Ioan Romoșan se verifică.

Actele electorale din cercul mirean Braşov fiind în regulă, credenţialul prezentat şi alegerea nedificultată.

Conform propunerii comisiei verificatoare, — Alegerea deputatului mirean din cercul Braşov Petru Munteanu se verifică.

Actele electorale din cercul preoțesc dela Brașov fiind în ordine, nedificultate, iar credenționalul prezentat, la propunerea comisiunei, — Alegerea deputatului Dr. Vasile Saftu se verifică.

Actele electorale din cercul preotesc Geoagiu fiind în ordine, nedificultate, credenționalul prezentat, la propunerea comisiunei, — Alegerea deputatului Dr. Ioan Dobre se verifică.

Actele electorale din cercul mirenesc Făgăraș fiind în ordine, nedificultate, credentionalul

prezentat, — Alegerea deputatului Dr. Octavian Vas se verifică.

În contra alegerii de deputați mireni în cercul Ilia a intrat protest sub cuvântul, că unele alegeri nu s'au făcut cu observarea normelor din vigoare. Cercetarea dispusă nu a putut constata abuzuri, cari se poată îndreptați neverificarea.

La propunerea comisiei verificatoare, — Alegerea deputaților mireni din cercul Ilia Dr. Petru Groza, și Dr. Stefan Rozvan se verifică.

Actele electorale din cercul mirenesc Alba-Iulia fiind în ordine, nedificultate, credențional prezentat, la propunerea comisiei — Alegerea deputatului Dr. Ioan Pop se verifică.

În contra actului electoral din cercul preoțesc Zarand a intrat protest sub cuvânt, că nu s'a observat regulamentul, nu s'a ordonat la cerere votare secretă.

Constatându-se că propunerea pentru votarea secretă n'a fost sprijinită de atâți alegători câți cere regulamentul, ear alegerea este în ordine, nedificultată din oficiu, și credenționalul prezentat, — Alegerea pep. Damian se verifică.

Alegerea deputatului mirean din cercul Bran, fiind în ordine, nedificultată, credenționalul prezentat, — Alegerea deputatului Dr. Aurel Stoianu se verifică.

La ordinea zilei urmează comisiunea organizatoare. Raportorul aceleia deputatul Dr. Valeriu Moldovanu referă asupra raportului general al consistorului arhidiecezan plenar, care raport fiind tipărit și împărțit între deputați, — Se ia la cunoștință, se primește ca basă la dezbateri specială și se alătură la protocol.

În dezbateri specială alineatul:

1. Despre terminarea războiului mondial și prăbușirea monarhiei Austro-Ungare cu stăpânirile ei dușmănoase bisericii noastre,

2. Despre reprezentarea bisericii noastre la memorabila adunare națională din Alba-Iulia,

3. Despre intrarea în Sibiu a armatei române sub conducerea distinsului general Tr. Moșoiu,

4. Despre trecerea prin Sibiu a generalului francez Berthelot și prezentarea omagiilor bisericii noastre, prin o numeroasă deputațiune din cler și mireni în frunte cu vicariul în fața acestui mare prieten al cauzei române, la propunerea comisiei, — Se ia la cunoștință.

Alineatul 5—7, despre înalta vizită a Alteței Sale regale principelui nostru de coroană Carol, și despre primirea solemnă, ce i s'a făcut și din partea bisericii noastre în frunte cu Preasfințitul episcop Dr. Miron Cristea, — Se ia la cunoștință.

Alineatul ultim și antepenultim despre trecerea bisericii noastre sub stăpânirea gloriosului rege al României întregite, M. S. Ferdinand și eliberarea de sub cătușele stăpânirii ungurești, la propunerea comisiei, — Se ia la cunoștință cu adaosul, că sinodul arhidiecezan își ține de datorie a da expresiune bucuriei și recunoștinței sale față de pronia divină, și față de gloriosul nostru rege și a vitejei sale armate, din voință și prin jertfele căreia ne am învrednicit de zilele acestea mărețe, cari pentru biserica noastră drept măritoare înseamnă puțină unei libere și prielnice dezvoltări ca biserică națională și de stat, și înlăturarea pentru totdeauna a pedecilor, ce i s'au pus în calea acestei dezvoltări din partea unei stăpâniri măștere și dușmănoase.

Încât privește raportul special, și anume:

alineia 2. despre venirea în vacanță a scaunului arhiepiscopesc și măsurile luate pentru conducerea afacerilor bisericesti;

alineia 3. reîntoarcerea din pribegie a fiscalului consistorial Ioan de Preda, a profesorului seminarial Ioan Oțoiu, a fostului revizor școlar Dr. Onisifor Ghibu, și a fostului referent extraordinar Dr. Ioan Mateiu, — Se ia la cunoștință.

Alineia 4. despre devenirea în vacanță a 2 mandat de deputați la sinodul arhidiecezan prin renunțarea deputatului Dr. Nicolae Regman, și prin trecerea la cele vecinice a deputatului Dr. Emil Dan, — Se ia la cunoștință cu adaosul, că față de moartea deputatului Dr. Emil Dan sinodul și exprimă regretele prin ridicare.

Raportul despre măsurile luate pentru a se face alegeri nouă, atât în cazurile aceste, cât și în cazurile Zarand, Deva și Făgăraș, în urma renunțării deputaților de până acum, Se ia la cunoștință că asupra rezultatelor acestor alegeri se va pronunța sinodul cu prilejul prezentării rapoartelor speciale.

Partea din raport despre demersurile făcute pentru înființarea unei episcopii în Cluj, — Se ia la cunoștință, având sinodul a se pronunța în merit în cadrele deciziei asupra raportului special prezentat sub Nr. 2387.

Raportul despre fundațiunea de peste un milion cor. a fericitului Alexandru Lebu, — Se ia la cunoștință, ear față de Marele Mecenat sinodul își exprimă adâncă sa recunoștință prin ridicare.

Alineia 8 despre repozarea protopresbiterului Pavel Roșca din tractul Ungurașului. — Se ia la cunoștință, exprimându-și sinodul condolențele prin ridicare.

La alineia 9. despre întregirea protopresbiteratului Huniedoara și despre punerea la cale a alegerilor în tractele vacante Câmpeni, Cohalm și Ilia, comisiunea propune a se lua la cunoștință.

La propunerea comisiei deputatul Dr. Georgiu Dubleş face adaosul, ca și ce privește alegerea din tractul Huniedoara, consistorul să reclame actele dela consistoriul mitropolitan, și afacerea să o decidă în proxima ședință plenară.

Tot aici deputatul Dr. Nicolae Bălan propune, ca consistorul să fie îndrumat a căuta să finalizeze cât mai curând afacerea ca alegerea de protopresbiter în toate tractele vacante.

Primindu-se atât propunerea comisiei, cât și amandamentele, se ia următorul conclud: — Raportul despre protopresbiteratele vacante se ia la cunoștință, îndrumându-se consistorul să reclame actele dela consistoriul mitropolitan, și în proxima ședință plenară se finalizeze alegerea din tractul Huniedoara, având a căuta că cu posibila grăbire să se întregască în regulă toate tractele vacante.

Raportul despre sinoadele protopresbiterale, — Se ia la cunoștință.

Alineatul antepenultim despre reprezentarea făcută cu Consiliul Dirigent de a da preoției o dotațiune interimală pe calea legii, de 300—400 și protopresbiterilor 400 lei lunar, și cel ultim despre încuviințarea din partea Consiliului Dirigent a unui ajutor extraordinar de 600 lei pe lunile Noemvrie și Decemvrie 1918, pe seama preoției noastre, la propunerea comisiei, — Se ia la cunoștință.

În fine fiind că mandatele membrilor consistorului în senatul școlar și epitropesc a expirat cu finea anului 1917. — Sinodul va purcede la alegere în decursul acestei sesiuni sinodale.

Comisiunea organizatoare prin referentul Nicolae Ivan, raportează asupra actului consistorial din 21 April 1918. Nr. 5065, în afacerea gimnaziului din Brad.

La propunerea comisiei se ia următorul conclud: — După ce dela data acestui raport până acuma chestia zidirei gimnaziului a intrat în un nou stadiu prin pertractările ce se urmează cu Consiliul Dirigent în afacerea aceasta, și după ce din suma disponibilă de 135.000 cor. ce mai avem este imposibil a termina acum zidirea, sinodul invită consistorul să continue și finalizeze pertractările cu Consiliul Dirigent atât cu privire la terminarea zidirei cât și cu privire la completarea gimnaziului de 8 clase și a ajutorului de stat pentru salarisarea profesorilor.

În afacerea cu remasul după fericitul mitropolit Ioan Mețianu, în nex cu raportul consistorial în 21 April, 1918, Nr. 4372, conform propunerii comisiei se ia conclud: — Raportul se ia ca aprobare la cunoștință, și după ce dela data celui raport în plătit diecesei Aradului competența de 50.000 cor. ear contra prescrierii taxei de ereditate s'a făcut recurs, consistoriul se invită, ca limpezind starea activă a fundațiunei, să prezinte la sinodul proxim și literile fondaționale.

În chestia cu ridicarea sumelor de asigurare asupra vieții fericitului mitropolit prin fiii săi, evaluate la 60.000 cor. consistorul să facă demersurile puse în vedere în raportul citat.

La raportul consistorial din 20 Martie 1918, Nr. 3081, în afacerea cu averea rămasă după fericitul protopop al Mercurei Ioan Droc, dată în administrația consistorului arhidiecezan în suma de 92.000 coroane, conform propunerii comisiei, — Raportul se ia la cunoștință, și consistorul se invită, ca în senzul testamentului, să dea întreg venitul văduvei Agapia Droc, până va fi în viață, ear după trecerea ei din viață să se inventarizeze și această averea ce va rămânea în favorul fundațiunei.

Actul consistorial din 13/26 Ianuar 1918, Nr. 60 prin care se prezentează spre aprobare literile fondaționale ale fundațiunei Mihai Cirlea din Abrud, la propunerea comisiei, — Se ia la cunoștință cu aprobare, literile fondaționale se stabilesc în textul statorit de consistor, care se alătură la protocol.

La raportul consistorial din 21 April, 1918, Nr. 8057, în afacerea fondului instruct al arhidiecezei evaluat cu 52.837 cor. 85 fil. cum și lipsa unor obiecte, cari sunt a se restitui din averea rămasă a fericitului mitropolit Ioan Mețianu comisiunea face următoarea propunere: — Sinodul ia cu aprobarea la cunoștință raportul Nr. 8037 epitropesc al consistorului, și-l invită să întregască inventariul cu realitățile date în folosința arhiepiscopului, ear obiectele devenite fără valoare să le scoată din inventari.

La propunerea comisiei deputatul Dimitriu Comșa face adaosul, ca o parte din obiectele de valoare remase de Marele Șaguna, să se separeze și să se păstreze în un muzeu bisericesc.

Primindu-se atât propunerea comisiei cât și adaosul deputatului Dimitriu Comșa se ia concludul următor: — Sinodul ia cu aprobare la cunoștință raportul Nr. 8037, Epitr. și invită consistorul să întregască inventariul cu realitățile date și folosința arhiepiscopului, ear obiectele devenite fără valoare să le scoată din inventar. Totodată consistoriul este invitat să separeze obiectele de valoare rămase de Marele Șaguna, și să le păstreze.

La raportul consistorial din 31 Martie 1918 Nr. 2985, în afacerea cu fundațiunea Ioan Papp, fost protonotar în Oradea mare, dată în administrarea consistorului arhidiecezan până la înființarea episcopiei din Oradea-mare, resp. până peste 30 de ani, la propunerea comisiei, — Sinodul ia act despre preluarea acestei fundațiuni și invită pe consistor, ca în senzul testamentului să pregătească litere fondaționale, și încă în acest an să publice concurs pentru 2 stipendii de câte 600.000 lei pentru studenți universitari, dând preferință celor înrudiți cu fundatoarele și celor din județul Bihariei. Cu executorii testamentului să se facă socoteală.

Fiind timpul înaintat, și anunțându-se ședința proximă pe mâine la orele 11 a. m. ședința se încheie la orele 7 seara.

Matei Voileanu,
notar.

Teatre în Sibiu

Cinematograful Orașului. Piața Hermann. Directoară: D-na M. Scholtess.

Sâmbătă și Duminecă: *Ghetele rupte*, piesă în 4 acte.

Luni și Marți: *Pentru o femeie*, dramă în 3 acte.

Inceputul la ora: 7 și 9 seara.

Cinematograful Apollo. Strada Schevis. Directoară: Dna Emil Toth.

Sâmbătă și Duminecă: *Pumnul sorții*, piesă în 4 acte, cu Alvin Neuss.

Luni și Marți: *Povestea iubirii*, piesă în 4 acte, cu Hella Moia.

Inceputul la ora: 7 și 9 seara.

Publicațiune

Biserica gr.-or. română din Alțina vinde prin licitațiune publică materialul din casa aflătoare pe moșia din Androchel în 11 Mai st. n. la 12 ore din zi la fața locului. Material circa 80.000 cărămidă, 8000 țigle, 10 stințini peatră, vânturi, grinzi, caferi, lați și tot ce se ține de o casă.

Prețul strigării e 12.000 cor.

Alțina, în 23 Aprilie 1919.

(119) 1—1

Ioan Petrișor
paroh.

Primpretorul de plasă din Nocrich.

Nr. 293/1919.

(109) 3-3

Concurs

Pentru ocuparea postului vacant de coșar cercual în Hosman deschid prin aceasta concursul. Doritorii au să-mi înainteze aici până la 15 Mai a. c. rugărilor lor, instruite după §. 1 al statutului coșarilor comitatens din 1919.

Competințele sânt cele fixate în statutul comitatens.

Nocrich, la 14 April 1919.

Mild, pretor.

Pensiune

Ofițer din Regat cu pretențiuni modeste caută pensiune la o familie onorabilă. Adresa Subloc. Cociocianu, dela Comenduirea Pieșii, Sibiu.

(117) 2-2

Localurile oficiilor stăpânirii în Sibiu se găsesc în următoarele străzi:

Prezidentul *Consiliului dirigent*: Strada Schevis 6, et. II.

Resortul de *alimentație* și comunicație Strada Schevis 3 a, et. II.

Resortul *cultelor* și instrucțiunii publice: Strada Poplăcii 7 et. I.

Resortul *agriculturii*: Strada Fabini, pavilionul oișeresc în școala de cadeți, parter.

Resortul de *finanțe*: Școala cadeților, et. I.

Resortul de *justiție*: Strada Schevis 3-a, et. II.

Res. de *codificare*: Strada Schevis 3-a, et. I.

Res. de *organizare*: Strada Berg 9.

Res. *ocrotirii sociale*: Strada Friedenfels

16, et. I.

Res. de *industrie*: Școala cadeților.

Secretarul de *interne*: Strada Ciznădiei 4, et. II.

Șeful serviciului de *organizare*: Str. Ciznădiei 4, et. II.

Secretarul pentru *comunicație*: Str. Schevis 3-a, et. II.

Secretarul p. *agricultură*, p. *finanțe*: Școala cadeților, et. II.

Secr. p. *ocrot-sociale*: Strada Friedenfels

16, et. I.

Șeful *siguranței*: Strada Schevis 6, parter.

Comanda *Trupelor din Transilvania*: Strada

Reissenfels, liceul de stat.

Comanda teritorială, *Secția Organizării*

6-7: Strada Ciznădiei 4, et. I.

Gazeta Oficială: Strada Ciznădiei 4, et. II.

Contabilitatea Consiliului dirigent: Strada

Schevis 6, parter.

Secretarii p. *culte* și *instr. publică*: Strada

Poplăcii 7 et. I.

Biroul *Presei*: Strada Schevis 6, parter.

Secretarul p. *interne*: Str. Schevis 6, et. I.

Res. armatei și siguranței publice, *biroul*

de *informațiuni*: Strada Honterus 17.

Biblioteca

„Reuniunii române de agricultură din com. Sibiu“

Nr. 1.	Ținerea vitelor, de E. Brote	K	—24
2.	Trifoiul, de Eugen Brote	"	—24
3.	Prăsirea pomilor, de Dem. Comșa	"	—24
4.	Legea veterinară, de inv. Muntean	"	—80
5.	Insoțirile de credit (Raiffeisen), de Dr. Aurel Brote	"	1-60
6.	Cartea stuparilor săteni, de Romul Simu	"	—70
9.	Povețe pentru stăpîirea gîndacilor de Maiu	"	—10
10.	Darea pe vinuri și favorurile (tulesmirile) ce face legea în privința ei proprietarilor de vii	"	—
11.	Povețe pentru apărarea împotriva gîndacilor, cari sfredelesc mugurii	"	—10
12.	Scurtă povățuire la stăpîirea șoarecilor de câmp	"	—10
13.	Cum să îmblătim orzul de bere	"	—18
14.	Viierul român sau Noua cultură a viilor, de Nicolau Iosif, învățător	"	—70
15.	Nutrirea animalelor de casă, de Aurel Cosciuc. Op. premiat. Cu 6 ilustrații în text	"	1-50
16.	Cuvinte de îmbărbătare pentru Serbarea pomilor și a paserilor	"	—20
17.	Monilia, o nouă boală a pomilor, de Hermann Kern	"	—10
18.	D'ale Pomăritului, sfaturi întocmite de Astra Hodoș	"	—25
19.	Câteva rele încuibate în populațiunea dela sate de Dr. Ion Bucur, medic	"	—30
20.	Nimicirea șoarecilor de câmp, îndrumări prelucrate după instrucție ministerială	"	—20

A apărut și se află de vânzare la
Librăria arhidiecezană:

Conlucrarea omului cu Dumnezeu.

Predici

de

Mihai Păcățian,

protopresbiter

și alți preoți din ppresbiteratul B.-Comloșului

Prețul 3 cor., plus 12 fil. porto.

În „Biblioteca meseriașilor români“

au apărut:

Nr. 1.	A. Kotzebue: Nepotul răsfățat, farsă în 5 acte (după o traducere a lui Ioan St. Șuluțiu, prelucrată de T. V. Păcățian)	—60
Nr. 2.	I. Nestroy: Pribegii, comedie din viața meseriașilor în două acte, localizată de Dr. Seb. Stanca	—50
Nr. 3.	Carol F. Pfau: Tânărul editor, îndreptar pentru începători și pentru cei ce voesc a se ocupa cu editura, trad. de Radu P. Barcianu	—60
Nr. 4.	Ioan Lupean: Buceavna n'a învățat și umblă la înșurat, sau Vlăduțul mamei	—40
Nr. 5.	Iuliu Crisan: Carierele vieții. Partea I. Carierele economice, industriale și comerciale	—60
Nr. 6.	Victor Tordășianu: Agonișeala bănească a „Reuniunii sodailor români din Sibiu“ în timp de 20 ani. Dare de seamă	1-20

Se pot procura dela Librăria arhidiecezană, Sibiu.

Dacă doriți să comandați oarecare tipărituri, dacă doriți să aveți o carte bună, sau dacă aveți trebuință de ceva articole care se țin de librărie, adresați-vă cu toată încrederea la

Tipografia și Librăria Săteanului

din frunțașă comună românească

1-3 (118)

Săliște (jud. Sibiu)

unde veți fi servit prompt și în condițiile cele mai avantajoase.

Noutăți literare sosite acum dela cele mai mari case de editură din București.

În editura comisiei administrative a tipografiei arhidiecezane a apărut :

Istoria bisericească

a

românilor ardeleni

de

Dr. Ioan Lupaș

protopop al Săliștei, membru al acad. rom.

Aprobată de P. V. Consistor Arhidiecezan gr.-or. român din Sibiu, prin deciziunea din 6 Martie 1918 Nr. 1785 Bis.

Se află de vânzare la Librăria arhidiecezană cu **10 coroane** plus portopostal recomandat 1 cor.

Editura «Renașterea Română» Sibiu

A apărut

Castelul din Buia Ardeal

Mihaiu Viteazul

de Sofronie Roșca.

Cu ilustrațiuni.

Prețul 4 coroane.

De vânzare la toate librăriile. (102) 4-6

Editura «Renașterea Română» Sibiu